

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Hátrébb 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi megf. a kiadónál való B.-Gyarmat.

Hirdetési díjak:
Öt hasznos poltör 5 kr. Helyes minden hirdetésnél 20 kr.
Nyilvántartás minden 20 kr. — Nagyobb és többhóna hirdetések
juttatásának csak a kiadónál.

A lap mellékletként a nyilvántartás minden
hirdetésnek a kiadónál való B.-Gyarmat.

Külföldi megf. a kiadónál való B.-Gyarmat.

A jogász-egyletek jelentőségéről.

(Vége.)

Az előadottak szerint a jogász-egyletek hasznosságát elvileg kétségbe vonni nem lehet. Csak arról lehet szó, miként kell azokat úgy szervezni, hogy a jogállam fejlődésére hathatós tényezőül szolgáljanak.

Hallottam azon ellenvetést, hogy az egyletek tagjai jobbára ügyvédek s hivatalnokok lévén, egész nap kenyérkeresettel s hivatalostendőkkel vannak elfoglalva; s így a napi munka után inkább szórakozni vágyanak, semmint tudományos felolvasásokat tartani, avagy azokat csak meg is hallgatni kedvük volna.

Megfigyeltem azon állítást is, miszerint a vidéki egyletek tagjai mint kenyérkereső emberek, csak kivételesen bírnak oly magas tudományos képzettséggel, hogy az ő elméleti dolgozataik megüessék a mértéket, s így a jogász-egyletek teendőit leginkább a főváros szakfőúrjai vannak hivatva teljesíteni, a kiknek módjukban van magukat kiképezni, sőt kizárólag a tudományoknak szentelni.

Ezen ellenvetéseket kicsinlenni nem lehet: hanem azt meg engedhetem, hogy azok megcáfolhatlan érvek lennének.

Minden attól függ, miként lesz a jogász-egylet házföldje megállapítva. A jó ügyrend életföltétele az egyletnek. A szakosztályok ép úgy mint a választmányok és közgyűlések, üléseiket legelőször szombat- vagy vasárnapokon, s akkor is a délutáni órákban, például 5-8 órákig tarthatnak meg, hogy senki se legyen gátolva az 8 napi foglalkozásában vagy vallás gyakorlásában. Munka végeztével a tagok szórakozás kedvéért társas vacsorára együtt maradhatnak, hogy a munkát félbe hagyják ne kelljen. Csak hogy az

ily közbe vacsorát a lehető takarékosan kell rendezni; mert ha az a tagoknak sokba kerülne, szükségképp abba hagynák; pedig az ily összejövetelek nem csak kollektív időtöltésül szolgálhatnak: de vajmi gyakran hasznos eszmecserére is adnának alkalmat.

Hogy a szennvedélyes szónokok és fölolvások meg ne szűnjenek a hallgatóság: azon kívül, hogy az idő maximumát meg lehetne szabni, a mennyit a tagok igénybe vehetnek, úgy azt is meg kell határozni, hogy hányasor s mikor szólhat valaki a tárgyhöz. Azt sem kell megengedni, hogy valaki fölülten szabadsággal tarthasson felolvasásokat: hanem minden szakosztálynak legyen egy három tagú, titkos szavazattal megválasztott bizottsága, mely a munkálatokat megbírálja s a fölolvására érdemesekeket kizárja. A neheztelések kiküldése végett, az ily dolgozatokat névtelenül s idegen kézzel leírva kell benyújtani. Az el nem fogadott munkák a kitűzött záros határidőn túl meg semmisítendőek lennének.

A mi pedig a vidéki egyletek tagjai tudományos készültségének hiányát illeti: régi közmondás az, hogy parva sapientia regitur mundus (kevés bölcseséggel kormányoztatik a világ). Az egységes emberhez jó akaratú párosulva többet ér az oly agyon-tanult koponyánál, a ki buvárlatai közben megeléjkezik a gyakorlati élettel. Távol legyen tőlem, hogy ezen megjegyzéssel a tudomány fölött akarék pálcát törni: csak hitet akartam csopogtatni az önmagukban kétkedőkbe. Valamint a gózernek nem a fészkelő Fulton vette hasznát: úgy az ép észlelő bíró gyakorlati embereknek van fentartva, hogy a nagy földezteléseket ők vegyék gyakorlati alkalmazásba; ők észleljék meg, ha valjón az elméletileg legűkésőbbeknek lát-

zó törvény is a gyakorlati alkalmazásban üdvölni bizonyul-e be, vagy pedig az életben kell előbb idomítani, ha jó eredményt akarunk; mert az a legjobb törvény, melyet a gyakorlati szükség szült, nem pedig az, a mely kísérletként van az életre, a társadalomra rátekintve; oly formán, mintha az új házaspár előrehát kizárta volna az életre, a társadalomra rátekintve; azon föltevéstől, hogy majd bele nőnek, a helyett, hogy azt a megszületett gyermek testére szabnák, annak fejlődéséhez képest. Az a sok egyenlítő középazsádé józan ész, eszmecseré után oly összhangzó s oly figyelemre méltó egészet fog képezni, hogy az eredmény magukat a közreműködőket is megfogja lopni. Csoppekéből áll a tenger is. Ezeme eszmét költi. Vita közben születnek az egységes gondolatok. A gyakorlati élet, a tapasztalás szolgáltat leg több anyagot. Éppen az ad a jogász-egyleteknek létjogosultságot, hogy annak tagjai a gyakorlati élet munkáit, a kik a törvényt folytonosan alkalmazsák, s így módjukban van annak jószágáról vagy hiányairól meggyőződést szerezni.

Tegyük fel, hogy ily jogász-egyletek a törvényhatóságok, törvényszékek, pénzügy-igazgatóságok, adófelügyelőségek a t. m. k. helyein országzserre megalakulnának, s a jogszolgáltatás munkái országzserre gyűjtönek a tapasztalatokat: mily megbecsülhetlen szolgáltatásokat tennének ezek a kpmánynak és törvényhozásnak egyiránt, ha az egyletek munkásságuk eredményét nem csak a kormánynak és törvényhozásnak, de a nagy közönségnek is tudomására hoznák. Ezzel felköltönek a folytonos éberségben tartanak a közügyek iránti érdeklődést: és megzúntatnak azon megdöbbentő közönyt, a mit napjainkban

A „NÓGRÁDI LAPOK” TÁRCZAJA.

Derűs az ég.

Derűs az ég, nincs felhője,
Tiszta kék, nincs esője;
Nagy és eszedet varázsolja,
De azért és majd megfogja.

A nap fénye mit ér nekem,
Ha melegit nem érezem;
Ha melegit hiál nekem,
Hidogen hogy ragyogtam.

Ha az ég esze kifolyna,
S körülöttem vak új világ;
De te híval elcsúszni meg;
Azt klanem, a napban él.

(1882. febr. 4.)

Jedn.

Mikszáth Kálmán.

Valaki megjósolta neki, hogy nagy ember lesz; de azt ő maga se hitte, nem is kezdte hozzá; sőt azt — gondolta — egy sem került ki senki sem. Írogatott tetemes szerint, dolgozott azonban nagyobb figyelmet csak néha néha költött, mert bizony nálaunk Magyarországon feltételeknek az írók egymárai, s az író-ellégek megbátározás, kinek mennyit szabad jut-talati a díjazásból. Sok tehetőség eszt elkedveltenül vett el a tollat. Meg kell vallani, hogy Mikszáth se azon írók közül való, akik az író pályának szentelték életüket testestől lelkestől, s így természetesen, hogy mi, akik már régebben fellimerültük benne az iatent sikráit, kétkedni kezdtünk a feltettük, hogy ő is mint a kezdő írók legutóbbja, a köznapi élet tengerében élvez nyomatlanul. Ő nágrádi keletett az írára, de ha már hozzáfogott, hát akkor megírta azt a tárcza-

ezikket, egy amint kell, mindenki tetésére és győnyörűsére.

Mikor még a „Nógrádi Lapok” tárczairója volt, a szedőgyerek másodszor tett, mint Mikszáthhoz járt kéziratt. A szedőgyereknek közt az volt, az igaz vités, aki Mikszáthtól egy egész tárczára való kéziratt egy szuszra bírt kiválasztani. — Akadt is egy ilyen; Mihalicza Pista volt a neve, ennek nem használt se szép szó, se ígért, se gorombaság; ez oszított kéziratt Mikszáthtól. Ha Mihalicza Pista nem lett volna, bizony soha sem kérték volna a „Sramko és Stof” bácsit” jóiról alakjal, sem a vármegye fotografál.

De hát ezek így elkészültek, Mikszáth pompás eredeti humorát megszerették, s ő ebből kezdték szerkesztett írói pályájának kezdetén a további munkálkodására.

Most mint ünnepelt író áll előttünk, és mi bizonyos vagyunk róla, mert bizonyos meggyünk rá, lit született Sziklabonyán, s ott espedett fel Pataki János plébános ur szemelattára. — Gyönyörrel olvastuk Törő Kálmán biográfiai feljegyzését, melyeket ő Mikszáth Kálmánról írt a „Vasárnapi Ujság” legközelebbi számában. Oly jól illettek e sorok Mikszáth Kálmán stílus-alkajához. Kétszeresen örültünk azért, mert éreztük azt, hogy Mikszáth Kálmán már született 6-7 évvel is nagyobb méltaságot és elismerést érdemelt volna, mint amilyenben részesítették őt íróitársai, és csak az esik rosszul, hogy most is inkább a külföldi írók látatták be velünk, hogy Mikszáth Kálmán többre érdemes. Mert tudnunk kell, hogy amióta Saebher Masoch, az „Auf der Höhe” szerkesztője kiemelte őt az elfeledettségéből, azóta Mikszáth elbeszéléseit lefordították németre, francziára, angolra, olaszra, csehre, dánra. Ő is egy van, mint a jó magyar buza, külföldre vinnék, hogy onnan kifinomult liat alakban visszahozzák. Az ő elbeszélései Bret Harle, Daudet, Etkman Chatrian elbeszéléseivel hasonlítanak. Bájos idyllek azok, a szabad természet előben, toll érzéssel, józagsal, senai nyelven és kristálytiszta humorral előadva.

Ezen elbeszélések közül közülük egyet, a „Fivő” a k. t. t., az ő teljes magamterettségére. Ez volt az, melyet a Kisfaludi tárczágnál beküldött.

Frivol akta.

(Előszó.)

Vagy négy éve lehet, mikor a magyar levéltári selejtezték. A levéltárnok Bogi János ur, ki keresztel bűfűt a poros aktákat és a penészes pergameneket, egy nagy halomba lökdöve az elégetendőket a gyöngő szerettel rakva vissza a maradványokat, egy kálós okmányt talált egy aszpon.

Egy négy szögletes recsde, olaszul papírdarab volt az, szóról-észre a sorokkal:

Quétancia.

Egy barna hajadon leányzóról, melyet tekintet Demos Ferencz várnagy ártól hiánytalanul átvett, kötelezve magamat azt holnap, azaz die 18. Augusti ugyancsak hiánytalanul visszazolgáltatni.

Datum, anno Domini eat.

Démi István, megyei jegyző.

A tekintetes urnak a legelső dolga volt nagy szemeket meresztetni erre a kálós dokumentumra, aztán megvárta a pápazsemét s még egyszer elolvasta.

De bizony megint csak az állott ott, hogy ez a hitelen nyugta a mult századból egy hajadon leányzóról van kiállítva.

De hát holand ez a vármegye, vagy mi? Sola illyt, mióta a világ áll.

No ezzel az irással most már isiben át kell menni a főjegyzőhöz. Most lássuk aztán, mennyi van a kaputban, mert a választókörében ugyan volt elég, mi-lor kiküldötték.

A főjegyző megnézte az iratot és azt mondotta, hogy ez nagyon furcsa, különben is és minden tekintetben is furcsa egy eset lebetett, hanem hogy mi lebetett, azt voltaképpen tudni nem lehet. Még talán a viczslapra se találja ki.

Nem is találta azt ki, de senki.

Estekig, hónapokig írta rajta a fejét a munkolapom s végre is abban állapodott meg, hogy hobb, hiszen arra való a tudományos akadémiá, hogy ebben is tudjon, amiben nem tud.

tapasztalunk, s a mi gondolkodó polgárt aggasztja. Napjainkban kevés ember érdeklődik a közigazgatás iránt. Mindenki csak a köztetségek miatt panaszkodik, mint ha csak nélkül fenállhatna az állam, a mely mindnyájunk számára a vagyonbiztonságának az őre. Ennek fő oka az, mert mince alkalmunk a közigazgatásról foglalkozni. A személyes egyéni életnek nincs sora. Képesdünk ezen pangó állapot látnak, és általánosabban is bírálhat alá veszik; később pedig midőn azok csúszásérzése vagy káros volta iránt tapasztalatot szerzünk: a közigazgatás vita tárgyává tessük, az orvoslás módját javasolva hozsák, és megállapodásait átveszik a közbe választmányhoz, melynek jogkörében tartozik a szakosztályok munkálatait a közigazgatás elkövetni; mert az utolsó tárgyalás és elbírálás csak a közigazgatás hatáskörében tartozhatik. A közigazgatás nem kell keresztül menni azon bírálóknak a javaslatoknak, melyek a kormány és a nagy közönség számára készülnének, s a melyeknek egy közös és országos jogász egyetesi lapban kellene napvilágot látni, mely tükre volna az összes egyetemes működésnek. A választmányok a jogász-egyletek legfőbb jogát maguknak nem tulajdoníthatják. A jogász-egyletek vonzerejével csak akkor bírhatnak, ha a szakosztályok és az igazgató választmány munkálatait fölöttük közigazgatásmondó utolsó ítéletet, a melyen minden tag személyesen gyakorolhatja a maga jogait és érvényesítheti tehetségeit; mert nem kell ám asztalhoz, hogy mindenben a tisztviselőségben és a választmányban összpontosul, s így nem szabad elvonni az alkalmat a tehetségektől, hogy magukat érvényesíthessék. A jogász-egyleteknek ily ügyrenddel kell bírniuk, hogy némileg pótolhassák az önkormányzati rendszer hiányát. Ily szervezet mellett köztársaságra számíthatunk, s a vidéki értelemséget is beédesíthetjük, s így a gyakorlat és az elmélet emberei közreműködhetnek. A vidéki tagok beközlhetik dolgaikat, ha személyesen nem kívánának is részt venni. Ily módon egy jóra való eszme nem veszne el a társadalomra nézve.

Asztal tagtársaim, legyünk bizalommal önmagunk és az egyet iránt. Nem halt meg a gyermek, hanem csak aluszik. Ébredésük föl, és dajkatarjainkon növeljük őriságát. A gyermek szervezete jó, csak munkához kell szoktatni a csal tagjait megdézsmálni.

As akadémiának kell hát elszepesítenie menten: ott majd kistűk este megégetik és gyertya is irak borsz.

Nem tudom, elhárították-e? — De annyi bizonyos, hogy a vármegyének (istennel mégis csak bősor az!) helyen ünnepelt volt, mert ha nem is az akadémián ünnepelt volna meg az országos esemény fölöttében, ha egyes szíveknek lezárak végig halgatni. Hát egy volt az, hogy nemzeti és vidéki Beszteréd Gábor uram, nemest Estergom város kapitányának nagyon szép hajadon leánya volt.

Nem hivatalosan egyes a tekintetben sem eleven tanácsra, sem pedig irrt bírálatokra, mert hiszen olyan régen volt, hogy az öreg anyám is tán csak rövid ruhát viselt még akkor, hanem, hogy szép lehetett, abból gyanítom, hogy nagyon szerelmes volt bába a leonard városbíróra a fia, Dany István.

Hogy hol maradt meg, hol nem, alig lehet ki-gyomozni, mert az igaz, hogy még akkor nagyon melege az Estergom városától Losonc város, csak hogy az is igaz, hogy a szereltem már akkor is vas-ron járt.

Ha jól tudom, egy kicsit háborús világ is volt ebben az időben: királyi sereg csapatok néhány ki-mentek katonasággal.

Nagy jogodam.

Valaha viccesebben csináltak: királynak kimondott kegydíj csavart.

Hanem nem ez nem tartozik ide, csupán annyiban, hogy a Beszteréd Ilona kezét egy armábiabeli kőműveskapitány kérte meg az apjától, mikép illő, a háború után.

Gábor ur odaadta nagy kézzel, mert a ka-pitány nagybéli ember, aztán akkoriban a „nagy király” idejében az volt a hon ton, hogy német em-ber vegye el a magyar lányt.

Először, már hogyan került volna elő erre a hírv Dany István a szomszédjával egyetemben, de hiszen csak hiba volt, rit a szép Ilona, hiba mon-dott ékes elkövető a gyermek mellett nemzeti és vi-tális Bajcsk Páter uram, hogy így, hogy egy, a fu-nak szép ezeme, a vicceskedés lévén a megyébe, jó kívánság van, bizony komor lett annak a vége, a mint

Azon reményben tesszem le tollamat, hogy a b. gyarmati jogász-egylet nem sokára saját soraitban fogja találni a gyakorlati téren mű-ködő, és a jog s államtudományokkal elméle-tileg foglalkozó férfiak aszise javát; mert koll hogy a nagy közönség rokonszenvét a beca-ús-lesét bírja az oly egyet, mely egyik láncz-szeme akar lenni azon egyetemeknek, melyek végső törekvése az, hogy jó és hasznos törvé-nyek s törvényes rendeletek alkutása által, a magyar jogállam példányul szolgáljon a vi-lágnak. Kicsiny a mi számunk a hangadó nemzetekhez képest: ugyanazért miniatu-rynnyal kell bírnunk, hogy a magyar nem-zet köz tisztelőt és szeretőt tárgya lehessen, s államéletét az idők végéiglen folytathassa. Bodnár István.

B. Gyarmat 1882. ápril 7.

Földmivelő nép lévén, ragaszkodunk a rögös, hogy az mezei porhanyóbbá, termékenyebbé tehe-sül, s az által természetmennyiséket szaporítsuk. — Saj-nosan kell azonban tapasztalnia az okmány gon-dolkodó és cselekvő gazdáknak, hogy gazdaságos-ságunk legnagyobb része nem halja, vagy nem akarja hallani a kor intő szavát, mely egészen azokat a természetben s csak is talán alakilag előnyöknek lát-ású, de lényegében nem a kellő szívrozalom álló ősi hagyományoktól elszakadva, hol a szállítás, a helyes beosztás, a talajjavítás és a talaj minőségének megfelelő valómag legjobbjainak kiválasztása hiány-zanak, minak a gyér érintkezése, a hiányos közleke-dés, de leginkább a közöny és a noli me tangere féle elv volt a szálló oka. Ezen okok azonban csak hamar eltűnnek a közlekedés újabb eszközei előtt, mit az ország különböző vidékein alakult és az alakulás folyamatában lévő gazdasági egyletek eléggé bizo-nyítottak. — Igen, kell, hogy bekövetkezzék, miszerint az ismétlődő a gazdaság terén is koncentrálódjanak, kell, hogy ezáltal egymástól tanuljunk és tanulva szívrozalom élve sokat újra tanuljunk, mert elszigetelve nem fejlődhetünk ki mind magunk, úgy köztve orszá-gos gazdaságunk amellett az anyai szellemi és anyagi erőt, mint egyetbe tömörítve, hol a folytonos érin-kezés, a tapasztalatok közlése, a kísérletek való ós-sondása, a hiálidásokon való részvétel, mind, mind így tört nyitnak ismeretünk gyarapítására.

Ezek a hasznosulási eszmék vezetették Nóg-rádmegye gazdaságait foglalkozó közönségének nagy részét is, a midőn egyelőre alakulva azon törekvésnek, hogy az okmány gazdaságát s megye területén a kellő szívrozalom emeljük. Mirellé eléggé tapasztaljuk tagjainak napról napra szaporodó száma, mert a kor szellemével kaladni akarnak, s mert az egyetemes élet-nek törekvése teljesen belátjuk, be is kell látnunk, mert alig képzelhető valaki, ki a jobbat magától elít-velni akarja, mivel a csekély tagadói díj agas elöljáró a hivott előnyök mellett. — Az egyetemes 500 taggal jóval többet számolva, már is virágának in-dul, mit előmozdít azon körülmény is, hogy a m. kir. földmivelési miniszter az a legjobb kifizető valómag-vakkal látja el az egyetemet; ilyenek: a különböző gab-naemek, lencsere, burgonya, répamag, fűszél és ta, melyeket igen csekély szállítási díjtérítés mellett

megteremtésre a tagoknak kézzelköl kiadja, úgy egyes gépgépek által küldött ékeket stb. kísérletek tétele végéig a tagoknak kiadja. — Alig hinnék to-hát, hogy az előnyök mellett volnának olyanok, kik a mely alumból ne élveznének. — Szavam intésem főleg a megyei tanácsot illeti. I tagjaiban, kik egyetemes hivataluk a gazdasági ügy fejlesztéséhez hozzájárulnak, másrészt anyagi viszonyaikat tekintve, rájuk nézve legkívánatosabb, hogy csekély ingatlan vagyonukat okmányon, másoknak példát mutattva, mivelgék. To-mórtólunk tehát s minél előbb iratkozzunk be a ga-sdasági egyletbe, hiszen merem állítani, hogy e teltün-ket sem bánjuk meg soha. Wagner István.

Nógrádmegyei gazdasági egylet köréből.

Nógrádmegye 1881. évi december 22-én tartott közgyűlésének 141. számú határozata, a korai szüretelés megakadályozása érdekében szükséges sa-bályrendelet tervezetétől elhatározással Fáy Albert, Macsó Károly, Laskáry Gyula, Orszay Miklós és Reményi József választmányi tagokból álló küldött-ség bízta meg, megvalósítsa az április havi választ-mányi feladatot.

Szabályrendelet tervezetjavaslat a szülőszüretelési idő meghatározására tárgyában.

1. §. A kin és nagy közönség, illetve Losonc r. t. város képviselő testülete feljogosított, hogy a közönség határában fekvő szülőszüretelés kiterjedőleg a szülőszüretelési idő meghatározására, a képviselőtestület kőthar-mad része a korábbi szüretelés megkezdését jóvá látja.

2. §. Az ekként meghatározott (szüretelési) határidő 9 nappal megelőzőleg szokott módon közhírre teendő.

3. §. A közönség-előjáró kötelezettség a meg-határozott idő előtti szüretelését kárbátalommal is meg-akadályozni, s az erről a szolgabírói hivatali haladé-ktalanul értesíteni, szükség esetén annak köztársasági-dését is kikérni.

4. §. A természetbeni aladársá azant szülő lesze-désre ezen szabályrendelet intézkedései nem vonatko-znak, tulajdonos azonban a szűrés megkezdése előtt szűrésüket, a közönség előjáróinak bejelenteni köteles.

5. §. Ezen szabályrendelet, illetve a képviselő-testületnek ezen alapon hozott a közhírre közhírre tett határozat ellen vétő kihágást követ el a 30 forintig terjedhető pénzbírással, be nem hajthatás esetén megfelelő elzárással büntetendő.

Azon közönségi bíró pedig, ki a képviselő testüle-tet a szüret megkezdésének elhatározásából kőllő időben össze nem hívja, fogynál vétéséget követ el.

6. §. A járási szolgabíró ezen szabályrendelet szigorú végrehajtásáról tudomást szerezni s az köllő-g ellendőzni kötelezettség.

Bizottsági javaslata.

Figyelmét nem kerülte ki a választmányának a patakok és belvizek rendezetlen volta sem, s midőn ennek tulajdonosok rétegeit nagyarányú elpo-lyosodása, sőt nem ritkán hátrányteremtő elpo-lyosodása, ez irányban köllő intézkedések ártaéget látja, minok folytat határozatokat: minán a magas kormány kultúr mérnököket a vizszabályozás és ta-lajjavítás eszközfele díjtalanul átenged, csupán az

Hát az utat oda, amerre ő lakik. Nem, nem, oda nem megy, azért sem odamegy, hanem csak arra-felé.

Elindult sebesen, futva, de csakhamar kőfáradt. Kis lábait felhurta a szattyászsíma. Odaült a garád szélre pihenni és gondolkodni, hogy mi lesz most már ő belőle? S addig-addig gondolkodott, míg egy-szer csak elaludt a garádban. A buja fő volt a pár-nája, s a mezei virágok, a mint a hajnali szellő meg-mozgatta, szórókatkát szeliden. A kőrók, bogáncsok árnyékát lőrtolták neki, s ilyen elakartak.

Es jó bizony, hogy elakartak, mert dőlájban, mikor még ő mindig aludt, arra lovagolt a sebes sta-féta, levelet vitt a vármegyének Berdybe, hogyha egy ilyen és ilyen öltözöt pa-azt leányzó arra megfordul, az azonnal fűtesettségbe ejtették a aildig őriste-sék Estergom város költőgőre, miglen Beszteréd Gá-bor uram ő kigyelme bírádással lézzen.

S ilyen staféta ment egyszerre mindonővé. A mennyi csatós csak volt, mind lóra ült ma reggel Estergomba.

Pedig elég lett volna ez az egy is, a futár, a vármegye rabja lett a szép parasztlány.

Ezen ebben a tájban esett az a nevezetes dolog, hogy (mint azt már megírtam egyebütt) egyetlen rabja sem volt a megyének, úgy kőpészitotta őket nemzeti Gerge István uram, de mivelhogy az volt a státutum: a rabok tartoznak szőpőri a megyéhez, hát hogy az épület mégse maradjon rőndén, a vicispán kézpész-zen fogadott egy szől rabot, s aztán, ne hogy valami-kepen földmődjön, úgy lekenyereztek, hogy nem birt vele senki, belekőbőtt az még a vármegybe is, nemze-ten Demes Ferenc uramba. Ez azt bizony el kellett tűrni szépsé, mert vármegyő kap a nemest vármegye egy fűtgyétre, de rabot . . . az egy kővő nemestab-ben megy.

A fogott rab, aki ott pipázott az ambítnos és sződta a rosz kőrtől, a földtényeg bizonyos nemével tekintett az új rabra, mikor a pandúr a szőlgabíró ur elő vezették. Maga a szőlgabíró pedig amint meg-látta, elfelejté fölvenni a komny „ex offo” Abrámfot, hanem hirtelen odakapott a bajszához, hogy meg-pődjör.

érdekeltség lenne felbontandó, a vidékek szerinti társulása. Ennek előmozdítása a teljesítésre Harmos Gábor, ill. Ödön, Kacsavita Lajos, Laszkó Gyula, Kemény József tagokból álló szabályozási bizottság küldeték ki.

1. Tekintettel arra, hogy az Ipoly folyó Nógrád-megye nagy részét keresztül szelvé, annak az árter kiterjedésére és réteji igen jó minőségű természet takarmányt szolgáltatnak, azonban a növesztett folyó szabálytalan folyásából eredő gyakori kártétel folytán a rétek mindinkább elpusztulóvá válnak, s így a termés évről évre kevesebb, rosszabb és bizonytalanabbá válik. Ez okból felkérő a m. földm. ipar és keresk. miniszter úr, hogy az Ipoly szabályozása, a mentében fekvő rétek megmentése és a vele szomszédos területek talajjavítása érdekében kultúr mértékűt kiküldeni kiegészítők.

2. Tudva azt, hogy a befalított vízmosások, kiirtott kopárterdők rétegek az alantban fekvő területek termőképességét nagyban veszélyeztetik. felkérő a tekintetes közigazgatási bizottság, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 2. §. de különben 163. §. értelmében a kir. erdő felügyelői átutassa oda, hogy a kopár területek befalítása tárgyában tervelt még az év folyamán készítés el a azt a közigazgatási bizottságnak terjeszse elő.

Bizottsági javaslat.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület által 1882-ben B. Gyarmaton tartandó terménykiállítás (tervezete)

1. A kiállítás B. Gyarmaton a megyeház nagytermében tartatik meg.

2. A kiállítás 1882. évi október 1-én, reggeli 10 órákor veszi kezdetét és tart 4 óráig bezárólag.

3. E kiállítás tárgyai

I. Első csoport.

A mező gazdaságtal hasznos nyers terményei és pedig:

a) Gabonafélék, u. m. tisztabúza, rozs, árpa, zab, kukorica, köles

b) Hívelyes vetemények, u. m. lenese, borsó, bab.

c) Olajos vetemények, u. m. repcse, mák, tányérving, gomorka.

d) Takarmány magvak: mohar búkköny, baltacsin, csirok, lucerna, lóhere, perje, réti fűmagvak stb.

e) Gyümölcs és gyökérnövények a ezeknek magvai, u. m. burgonya, célsóka, cékla, burgundi, tarlórépa stb.

f) Gyümölcsnemek, u. m. alma, körte, szőlő s több ezek válfajai.

g) Rostos növények, u. m. len, kender, szálakban és kistatva.

h) Végre gyapj, bundákban vagy mosott állapotban, selyemből, nyers selyem, sejtés vagy csurgatott és és viasz, természetesen vagy tisztított állapotban.

II. Második csoport.

A gazdasági iparcikkek, jelszó:

a) Folyadékok, bor, ecet, ecet.

b) Állatország iparterménei: vaj, túró sajt, stb.

c) Gazdasági és egyéb háztartási cikkek, amelt, becsült párolt gyümölcs, mindenféle gyümölcsnedv, kocsonya, sajt, olaj és besavanyított agorka.

III. Harmadik csoport.

A mező gazdaságtal rokonviszonyú ásványtermékek körül jelszó:

a) Kőzet, nyers másvő érc.

b) Gyári készítmények, u. m. öntött vas, égetett másvályog, égetett téglák, cserép, szőlő, fazekas munka, üveg.

IV. Negyedik csoport

As állam által minden évben megartatott szokott tenyész kacsza és csibő kiállítás jutalmazással.

4. A kiállítás díjai.

a) A kiállítás díjai illetőleg a jutalmak s kitüntetések kétérték, u. m. pénzbeliek, illetőleg dícső oklevelek, az utóbbiak az érdem fokozata szerint első és másodrendűek.

b) A kiállítás költségek tárgyai a következők jutalmak illetékei ki:

1. Ősi házra 2 drb 10 frankos magyar arany.

2. Ősi rozára 1 drb 10 frankos magyar arany.

3. Tavaszi árpára 1 drb 10 frankos magyar ar.

4. Zabra 1 drb 10 frankos magyar arany.

5. Kukoricára 1 drb 10 frankos magyar arany.

6. Szőlőre 1 drb 10 frankos magyar arany.

7. Gyümölcsökre egy csoportban 1 drb 10 frankos magyar arany.

8. Fehér borsra 2 drb 10 frankos magyar ar.

9. Fehér borsra 1 drb 10 frankos magyar arany.

10. Vörös borsra 3 drb 10 frankos magyar arany.

11. Vörös borsra 1 drb 10 frankos magyar arany.

12. A legjobb megyei asztra 2 drb 10 frankos magyar arany.

13. As állatország iparterméneire, konyha és egyéb háztartási cikkekre csoportban 2 drb 10 frankos magyar arany.

14. Legjobb cserép és égetett téglákra 2 drb 10 frankos magyar arany.

5. A kiállítás általános szabályai:

a) A helység iránti csúszó intézkedés és a nyomtatott tárgymutató köll időben való elkészítése végett a kiállítási szándékolt tárgy szeptember 15-ig a titkári hivatalnak bejelentendő és szeptember hó 25-éig, a hosszabb időig nem tartható cikkek pedig legkésőbb szept. 30-ig küldetők be. Mely alkalommal a beküldött tárgyak jegyzékbe vétetvén, számot kapnak, melyek a kiállítókhoz is közöltetnek fognak.

b) Díjazásban csak a termelői által kiállított cikkek fognak részesülni.

c) A kiállítási szándékolt tárgyak mennyisége legyen:

1. Gabonamennyeknél 4—6 liter.

2. Takarmány és olajmagvakból 2—3 liter.

3. Gyümölcs és gyökérnövényekből 4—5 kgr.

4. Gyümölcs, szőlő s konyha kerti termeszemények egy-egy csoportban, az egyenmők fajából 2—3 péld.

5. Borokból 3 jól lepecsételt üveggel.

6. Egyébekből a tárgy minőségében képest egy vagy több darab.

d) A bejelentés íven kitesendő:

1. A termelő és beküldő neve.

2. A kiállítandó tárgy megnevezése.

3. A gabonamennyeknél kitesendő, hogy egy magyar boldon mennyi termelt.

4. A termelő hely és év.

5. Darabszám, illetőleg mennyiség.

6. Végre a bejelentési íven kitesendő még, hogy a kiállított tárgy tulajdonosa által vissza fog-e követeltetni — avagy az egyesület rendelkezésére bocsátatik, mely esetben az illyenmő tárgy az egyet javára el fog adatni.

e) Minden figyelemre vagy kitüntetésre méltó tárgy, habár a díjazási sorozatba fel nem vétetett, a bíráló bizottság által meghatározott dícső oklevéllel lesz megjutalmazva.

f) Csak a gazdasági egyesület által kiállított vagy Nógrádmegye területén termeszett tárgyak jutalmazhatók.

g) Belépti díj a kiállítás helyiségeibe: első s második nap 20 kr. a harmadik nap pedig 10 kr. — egyetl tagok és kiállítók azonban a titkári irodában szabadjegyet kapnak.

h) A bíráló bizottság határozatai hirtapilag is közzé fognak tétel.

Kiadta:

Saintner Ottó,

gen. egy. titkár.

Tolmács, 1882. április 18.

Tisztelt szerkesztő úr: Időjárásnak megszüntetése csak nem tagadhatja meg magát.

Elmelt a tél a nélkül, hogy annak két fő jellegét: a hideget és havat észlelhetjük volna; s ha vizsgáljuk a mult és jelen év három táli havának — december, január és február — hőmérési és légcsapadéki viszonyait, úgy találjuk, hogy míg a megelőző év három táli havában a közp. hőmérésiért 9.1., addig a jelen év ugyanazon szakában 2.1 fok volt azaz alatti Celsius szerint.

Még aránytalanabb különbség található a légcsapadéka része; mert a míg 1881-ben az érintett három hó légcsapadéka csak 181 mm-ért tart, addig az utóbbi három hó alatt nem ment az többre 48 mm-ért, s minthogy az előzőleg esett 47.2 mm-ért volt, a vízzel egy s azaznak föld csak 0.8 mm-ért volt gazdagabb vízben; mely körülmény kétségkívél tetemesülre van az előző viszonyokhoz képest.

Magában értendő, hogy a jelszóit illetőleg inkább előnybe volt éppen egy a gazdaság, mint a szegények; mert amasok minden végződő jóról és jól végeshetők, emezek pedig állandóan károsítottak a mennyit, annyit, s nem szenvedtek a nagy hidegtől. De azért ama létszámok kedvező állapotoknak, semki sem volt nyugodt, mindenki félt; egyik a természetnek ígérő éger elszaporodását, másik a szeszszegélyt, a harmadik a maris okvetlen bekövetkezését félt. Az éger, különbe jövőitől a gondviselésnek, valamely járvány vagy megfertőzés folytán egy elvesszett, hogy alig marad kiűződik maguk. A rettegő maraszon segíti a 28 óráig tartó hó és eső, mely mennyiségre néve bizonyára föltimulta a tél három légcsapadékait; s így csak annak féltelme vagy előérzete volt igazolt, ki a fagyoktól tartott.

Már április 6-án 0. főkkel mellett lehetett találni a legemlékező helyeken lefagyott szőlővesszőket. Következett április 7-ike, három Romk fok hideggel. Fajdalom! legutóbbiaknak van más tapasztalás a hasonlókra hideg pusztításáról. Beomorban kanyalka le ilyenről az erős természetű bodza, egy az orgonavirág lombocskái; há! a kényes természetű s gyöngéd szőlőlől mi történetnek egyéb, minthogy még természetűség fakadál is elpusztulának. Véleményem szerint az idén legtöbb bort szarhatnak a szőlők, a kéknek a szőlők nagyon öregek, sorányok, s későn fakad, egy-nevezett régi fajokból állanak a magas védett helyen vannak. Legnagyobb szerencse pedig mindnyájunkra néve az, hogy a fagyás nem jött később.

Mintán illy módon bortermelés nagyon gyér a kiállítás, mondják sokan: jól járt, a ki a borát el nem adta. Igaz, hogy évekkel ezelőtt illy eredmény után 20—25 százalékkal emelkedett fel a bor ára, s a bor-szállók csak úgy ücsöltek mindenfelé. Ma már minden másképp van.

Látán csak a tisztelt szerkesztő úr, hogy mily gőszővel fogtak már most neki a bogyáriának; mert hát mi más odra vehetnek különben a felelősségi

— Szeretem a rendet s a világot nem engedem meg, hogy . . .

Dézy elsőülölt arczával odhajtott föl.

— Hogy én rólam azt híroztalják, kénytelenem vinnem a vármegye dolgai. A megbeszélés megér áll előttem, édes borsom, hát ne is vadd rom néven . . .

— Nem is veszem — dadogt István szórakozottan.

— Ne vadd, mondom, rom néven, ha egy kis irást veszek tőled a leányról . . . tudod a forma végett.

Dézy Pista majd elrikkantotta magát örömben erre a meglepetésére.

— Gyere be a szobámba, ird meg ott a nyugtatványt, hogy átvetted. A mikor aztán visszahozod, ne félj, átszolgáltatam az irásodat. Forma bis ez az egész, de ha már egyszer ilyen vagyok. S még sincs irántam előismerő a vármegyénél.

Szóló esőra ekkép történt. Így vitte ki szép meztől a fogásból Berezdy Ilonát Dézy István. Vissza sem is bosta többé. Még az éjjel utra keltek a Bepessébe, harmadnapra már meg is eszték ott valahol.

Hogy mi másnap ott történt nagy sabbal-labbal tekintetes Berezdy Gábor uram, meg a család kapitány a leányért, az öreg Demes bácsi megértvén kivánságukat, nagy lelki nyugalommal bölcsített a fejével, mondván, hogy a dolgot egészen rendben vagyunk.

A rab ugyanis sincs meg a maga valódságában, hanem a hitelen quetencia róla, az ott van a földben. Ha a visszaegyző meletástan elikkasztotta volna a rabított tárgyat, hát ő arról nem tehet. Arra megint egészen más a forma.

Gondolom történt is valami; Dézyt, egy rémlik előttem, tiszt kereszt alá vonták, sőt fel is függesszték alkuszás miatt. Meg leas ott arról valahol a jegyzőkönyv . . . talán fűt a legfelső polcon — csak temek átkutalni!

Miklós Kálmán.

Észp volt, nagyon szép volt a kis fruska, azokkal a tűz, fekete szemekkel s maza az ide, fehér arccsal.

Sohogy sem lehetett ezt a dolgot valami komolyan venni.

A szolgabíró mosolygott, a búzka cimerek is mosolygottak a falakon, a két kopott fűd orozán, mely a pajzsot tartja, mintha még jobban kitátoit volna a száját, a földpáncok mogorva arczképein a nap-sugarak nevettek pajkosan, csak a ledny szokogott csendesen, és nem akart feladni semmi kérdésre, sem a nevé nem mondta, sem azt, hogy miért öldözik.

Hanem hát az sem is valami nagyon székesges hiszen majd tudni fogja azt Berezdy Gábor uram, aki elfogatta. Értelmittek már. holnap déle, ha siet, megjöhet a hova drabant a válszár. Addig is átadik a leányt a várnagyának, csakusa be a legteljesmegesebb csallába és adjon neki enivalót.

Volt öröme Demes uramnak, egészen beklágyult. Hogy is néi Mikor most egy valóóság rabja van, az igaz, hogy az is tulajdonképpen az Eastergo városát, de mégis igazi, valóóság; aztán milyen takaros, az isten is arra teremtetle, hogy a vármegyeház udvarát épörje, s most már el lehet csapni azt a részeges gazembert a fogadott rabot.

Meg is hagyta a kapuőröknek, hogy ha a fogadott rab. mint rendszeren, az éjjel is ki találja maradni a „Levelel Békához” címzett állalléles csapásokban, hát be ne ereszkék, akár mint dörömböznek is a kapun.

Aztán föllármazta az egész megyeházát, sorba benyitogatott a hivatalosokba:

Rabunk van, gyereki! Egy madonnai! Ha mérget keverte, lopott e, rabolt e, nem tudom, annyi bizonyos, hogy az ábrázata nagy segítség az ördögnek. De már azt megértették, be! He lehet látni a rostóllye ablakon.

Nem kérték magukat a fők sokáig. Dézy István pláne ott is maradt: az őr legálább azt jelentette a várnagy urak, hogy a tekintetes aljegyző or kinyitatta magának a börtönajtót s most ott diakurál a leányval.

— Ugy be! Ejnye skom, skom . . . Amely vá-szonemélyre én kimondom hogy szép, hát abban ugyan még a püspök sem tehet diffikulitást.

As öreg urak kedvence volt Dézy. Türelmetlentl várta visszatérte, föl s alá sétálgatva az udvaron.

— Te vagy Pista? Kérdő az esti szürkületben a börtönök fölől közeledő agár alaktól.

— Én vagyok, Feri bácsi, felelte az roskáló hangon.

— Hehehe kópé! No hát, mit szólsz hozzá? Jó fialat ugy-e? De siet, te egészen fel vagy izgva.

— Csinos, voté oda Dézy fölött hangon, karját a várnagyába fűzte.

— Ej, ej, gyereki! Eddig rá sem beditettél a fehér népre. Kezdjük ugye felejteni illokat . . . gon dolom illokatnak birják . . .

— Ühm.

— Persze hogy ühm. Persze hogy persze. Am-bátor ha alaposan meggondoljuk, de egyébiránt is sem különben voltam a szerelmimmel magam sem.

— Egy nagy kértsem lenne, Feri bácsi.

— Nos?

— De nagyon nagy aztán meg némileg hivatalos.

— Ha hivatalos, akkor hivatalosan intézték el.

— Adja ki nekem ma éjszakára azt a leányt.

— A leányt? Azt a leányt?

As öreg Demes szájából még a tájétkipa is ki-cseelt arra a kívánságra, olyan jóindorvetésre fakadt. Haragolt belé az egész udvar.

— Azt a parasztlányt? Hát már kicsináltad vele? Ejnye skom, skom! Hát olyan hamar rállit? Ejnye kópé, kópé! Persze hogy persze. Hanem hát hová gondolsz az istenért? Hiszen csak oda nem ad-batam a vármegye rabját — aztán melábasan hoz-sátette — mindjárt az első napon.

— De mikor én magam is a vármegye embere vagyok, bátyám.

— Iszen az is igaz, persze hogy az is igaz.

— Aztán meg hazahozom holnap.

— Iszen igaz, igaz — dörömgő az öreg elgon-dolkodva — de tudod borsom, én nagyon pedans, pontos tisztviselő vagyok.

— Tudom bátyám, tudom, de . . .

